

Utorok 26. novembra 2019

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P9_TA(2019)0066

Práva dieťaťa pri príležitosti 30. výročia prijatia Dohovoru o právach dieťaťa**Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. novembra 2019 o právach dieťaťa pri príležitosti 30. výročia prijatia Dohovoru OSN o právach dieťaťa (2019/2876(RSP))**

(2021/C 232/01)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa (ďalej len „DPD“) z 20. novembra 1989,
- so zreteľom na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDEP),
- so zreteľom na článok 24 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/800 z 11. mája 2016 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní ⁽²⁾,
- so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv, najmä na jeho zásadu 11 týkajúcu sa starostlivosti o deti a podpory detí,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. mája 2018 o ochrane migrujúcich detí ⁽³⁾ a oznámenie Komisie z 12. apríla 2017 o ochrane migrujúcich detí (COM(2017)0211),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. februára 2019 o právach intersexuálnych osôb ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na všeobecnú pripomienku č. 10 Výboru pre práva dieťaťa z 25. apríla 2007 o právach detí v justičnom systéme pre mladistvých,
- so zreteľom na všeobecnú pripomienku č. 13 Výboru pre práva dieťaťa z 18. apríla 2011 o práve dieťaťa na ochranu pred všetkými formami násillia,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1.⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0201.⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2019)0128.

Utorok 26. novembra 2019

- so zreteľom na všeobecnú pripomienku č. 14 Výboru pre práva dieťaťa z 29. mája 2013 o práve dieťaťa na to, aby sa za prvoradé hľadisko považoval jeho záujem,
 - so zreteľom na článok 37 DPD Výboru pre práva dieťaťa, všeobecnú pripomienku č. 6 z 1. septembra 2005 a správu Výboru OSN pre práva dieťaťa s názvom *Report of the 2012 Day of General Discussion on the Rights of All Children in the Context of International Migration* (správa o dni všeobecných diskusií 2012 o právach všetkých detí v kontexte medzinárodnej migrácie) z 28. septembra 2012,
 - so zreteľom na správu organizácie UNICEF s názvom *The State of the World's Children 2019* (Situácia detí vo svete v roku 2019),
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže v článku 1 DPD sa stanovuje, že „na účely tohto Dohovoru sa dieťaťom rozumie každá ľudská bytosť mladšia ako osemnásť rokov, pokiaľ podľa právneho poriadku, ktorý sa na dieťa vzťahuje, nie je plnoletosť dosiahnutá skôr“;
- B. keďže v Európe žije 100 miliónov detí, ktoré tvoria viac ako 20 % obyvateľstva EÚ, pričom deti do 18 rokov predstavujú viac ako 40 % obyvateľstva v rozvojových krajinách;
- C. keďže podpora práv detí je výslovným cieľom politík EÚ a je zakotvená v charte, ktorá si vyžaduje, aby sa v rámci opatrení EÚ v prvom rade zohľadňovali záujmy detí;
- D. keďže DPD je najviac ratifikovanou medzinárodnou zmluvou v oblasti ľudských práv, ktorú ratifikovali všetky členské štáty EÚ a ktorá stanovuje jasné právne povinnosti na podporu, ochranu a dodržiavanie práv každého dieťaťa v ich jurisdikcii; keďže Európsky parlament usporiada 20. novembra pri príležitosti 30. výročia prijatia DPD konferenciu na vysokej úrovni; keďže predseda Európskeho parlamentu prisľúbil, že každý rok 20. novembra sa bude prostredníctvom podujatia v priestoroch Európskeho parlamentu a za účasti detí oslavovať Svetový deň detí;
- E. keďže v mnohých častiach sveta vrátane členských štátov EÚ naďalej dochádza k porušovaniu práv detí v dôsledku násillia, zneužívania, vykorisťovania, chudoby, sociálneho vylúčenia a diskriminácie na základe náboženstva, zdravotného postihnutia, rodu, sexuálnej identity, veku, etnickej príslušnosti, migrácie alebo pobytového statusu;
- F. keďže článok 12 DPD a článok 24 charty rešpektujú právo dieťaťa byť vypočuté a mať názor na otázky, ktoré sa ho týkajú, s ohľadom na jeho vek a vyspelosť;
- G. keďže v článku 5 DPD sa uvádza, že „štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov alebo, v zodpovedajúcich prípadoch a v súlade s miestnou obyczajou, členov širšej rodiny alebo obce, zákonných zástupcov alebo iných osôb právne zodpovedných za dieťa, ktoré smerujú k zabezpečeniu jeho orientácie a usmerňovaniu pri výkone práv podľa Dohovoru v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami“;
- H. keďže globálne problémy, medzi ktoré patria zmena klímy, nové technológie a digitalizácia, sú pre deti novou hrozbou, ale takisto sú novou príležitosťou učiť sa a nadväzovať kontakty;
- I. keďže EÚ sa zaviazala vykonať v rámci svojich vnútorných a vonkajších politík 17 cieľov udržateľného rozvoja vrátane cieľa udržateľného rozvoja 16.2, ktorým je ukončenie zneužívania a vykorisťovania detí, obchodovania s nimi a všetkých foriem násillia na deťoch a ich mučenia;
- J. keďže v EÚ je takmer 25 miliónov detí mladších ako 18 rokov ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením; keďže chudoba pripravuje deti o možnosti vzdelávania, starostlivosť, prístup k zdravotnej starostlivosti, primeranú výživu a bývanie, podporu rodiny a dokonca aj o ochranu pred násillm a môže mať veľmi dlhotrvajúce účinky; keďže Agentúra Európskej únie pre základné práva zdôraznila, že boj proti chudobe detí je aj otázkou základných práv a právnych povinností⁽⁹⁾;

⁽⁹⁾ Správa Agentúry pre základné práva (FRA) s názvom *Combating child poverty: an issue of fundamental rights* (Boj proti chudobe detí: problém základných práv), <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/child-poverty>.

Utorok 26. novembra 2019

- K. keďže v revidovanom Európskom konsenze o rozvoji sa uvádza, že deti a mladí ľudia sú faktormi rozvoja a zmeny a zásadne prispievajú k Agende 2030, a to aj prostredníctvom svojej inovatívnosti; keďže v konsenze sa tiež tvrdí, že EÚ a jej členské štáty posilnia práva mladých ľudí a umožnia im spravovať verejné záležitosti tým, že podporia ich účasť v rámci miestnych ekonomík, spoločnosti a rozhodovania;
- L. keďže v poverovacích listoch podpredsedníčky Komisie pre demokraciu a demografiu Dubravky Šuicovej, ako aj dezinovaného komisára pre zamestnanosť Nicolasa Schmita sa ako hlavné priority zdôrazňujú investície do budúcnosti detí, dôležitosť ich ochrany prostredníctvom rozsiahlej stratégie týkajúcej sa práv detí a vytvorenie záruky pre deti ako nástroja na boj proti chudobe a zabezpečenie toho, aby deti mali prístup k základným službám;
- M. keďže deti sú zraniteľnou skupinou, ktorá je výrazne zasiahnutá negatívnymi účinkami zmeny klímy a patria k prvým obetiam jej nepriaznivých dôsledkov, ako sú suchá, záplavy, búrky, potravinové krízy a znečistenie; keďže celosvetovo viac ako jedno zo štyroch úmrtí detí mladších ako päť rokov priamo alebo nepriamo súvisí s environmentálnymi rizikami ⁽⁶⁾;
- N. keďže deti tvoria takmer štvrtinu obetí obchodovania s ľuďmi zaznamenaného v EÚ, a to aj v ich vlastnom členskom štáte; keďže prvoradým cieľom sú dievčatá, s ktorými sa obchoduje na účely sexuálneho vykorisťovania ⁽⁷⁾;
- O. keďže sexuálne zneužívanie a vykorisťovanie detí na internete je vážnym porušením základných práv detí a vedie k obrovským traumám a dlhodobým škodlivým dôsledkom pre detské obete, ktoré môžu pretrvávať až do dospelosti a stále sa vyvíjajú; keďže na internete sú na vzostupe nové formy trestnej činnosti, napríklad tzv. pornografia z pomsty či sexuálne vydieranie, a je nevyhnutné, aby na ne členské štáty reagovali konkrétnymi opatreniami; keďže podľa najnovších údajov došlo k výraznému a bezprecedentne rýchlemu nárastu detskej pornografie na internete, ktorá zaznamenala vďaka internetu všeobecné rozšírenie, pričom uvádza sa viac ako 45 miliónov obrázkov a videí, ktoré boli označené za prípady sexuálneho zneužívania detí ⁽⁸⁾;
- P. keďže vždy musí byť zaručené právo dieťaťa na vzdelanie;

Všeobecné pripomienky

1. domnieva sa, že práva detí by mali byť jadrom politik EÚ a že 30. výročie DPD je jedinečnou príležitosťou nato, aby sa zabezpečilo jeho úplné uplatňovanie v politike a praxi a prijali sa ďalšie opatrenia na zaistenie dodržiavania práv všetkých detí, najmä tých najzraniteľnejších, kdekoľvek vo svete, a aby nebolo opomenuté žiadne dieťa;
2. vyzýva zvoleného predsedu Komisie, aby prijal konkrétne opatrenia s cieľom lepšie zviditeľniť opatrenia EÚ týkajúce sa dodržiavania práv detí, napríklad vymenovaním verejného činiteľa na vysokej úrovni ako zástupcu EÚ v oblasti práv detí; navrhuje, aby mal tento zástupca výslovnú a výlučnú zodpovednosť za deti, bol referenčným bodom pre všetky záležitosti a oblasti politiky EÚ týkajúce sa detí a zabezpečil jednotný a koordinovaný prístup k ochrane práv detí vo všetkých vnútorných a vonkajších politikách a opatreniach EÚ; vyzýva na vytvorenie centra EÚ pre ochranu detí, ktoré by zabezpečilo takýto účinný a koordinovaný prístup a účinnú a koordinovanú reakciu na sexuálne zneužívanie detí a na všetky formy násillia páchaného na deťoch;
3. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby sa zásada najlepšieho záujmu dieťaťa zohľadňovala vždy a v plnej miere vo všetkých právnych predpisoch, v rozhodnutiach prijatých vládami predstaviteľmi na všetkých úrovniach a vo všetkých súdnych rozhodnutiach, a nabáda členské štáty, aby si vymieňali osvedčené postupy s cieľom zlepšiť správne uplatňovanie zásady najlepšieho záujmu dieťaťa v celej EÚ;

⁽⁶⁾ Správa WHO s názvom Air pollution and child health, prescribing clear air (Znečistenie ovzdušia a zdravie detí), 2018, https://www.who.int/ceh/publications/Advance-copy-Oct24_18150_Air-Pollution-and-Child-Health-merged-compressed.pdf?ua=1.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20181204_data-collection-study.pdf

⁽⁸⁾ <https://web.archive.org/web/20190928174029/https://storage.googleapis.com/pub-tools-public-publication-data/pdf/b6555a1018a750f39028005b9f35eace4b947.pdf>

Utorok 26. novembra 2019

4. víta odhodlanie novej Komisie predstaviť novú rozsiahlu stratégiu v oblasti práv dieťaťa; pripomína záväzok EÚ chrániť práva dieťaťa, ako je zakotvený v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ, v článku 24 charty a v revidovanom Európskom konsenze o rozvoji; vyzýva Komisiu, aby predložila stratégiu na podporu a ochranu detí všade a bez výnimky vrátane osobitného rozpočtu a označenia „dieťaťa“ pri pridelovaní rozpočtov Komisie, čo by umožnilo meranie a monitorovanie investícií EÚ do detí a bolo zárukou zodpovednosti;
5. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, ako môže EÚ ako orgán pristúpiť k DPD;
6. pripomína, že ciele udržateľného rozvoja sú dôležité pre dodržiavanie práv dieťaťa; vyzýva Komisiu, aby pre EÚ a jej členské štáty navrhla ambiciózný a rozsiahly rámec pre práva detí, ktorý by im umožňoval splniť 17 cieľov udržateľného rozvoja, najmä prostredníctvom splnenia cieľov udržateľného rozvoja, ktoré sa najviac týkajú detí, a využívania ukazovateľov cieľov udržateľného rozvoja, ktoré priamo súvisia s právami detí;
7. pripomína, že zmena klímy a environmentálne riziká spôsobené ľudskou činnosťou vrátane znečistenia ovzdušia, endokrinných disruptorov a pesticídov majú škodlivý vplyv na deti; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zintenzívnili opatrenia na zabezpečenie zdravého životného prostredia pre deti a boj proti negatívnemu vplyvu zmeny klímy, najmä znižovaním emisií skleníkových plynov, v súlade s Parížskou dohodou;
8. konštatuje, že rodová nerovnosť má obrovský vplyv na kvalitu života detí; keďže napriek pozoruhodnému pokroku je rod stále jedným z hlavných dôvodov nerovnosti, vylúčenia a násilia na celom svete a má hlboký dosah na deti;
9. zdôrazňuje, že deti sú zraniteľnými spotrebiteľmi, a preto vyzýva členské štáty, aby ich chránili pred agresívnou, klamlivou a rušivou reklamou a profilovaním na komerčné účely a zabezpečili, aby audiovizuálne komerčné oznamy poskytovateľov mediálnych služieb a poskytovateľov platforiem na zdieľanie videí v ich jurisdikcii nepodporovali správanie poškodzujúce zdravie alebo bezpečnosť detí, najmä pokiaľ ide o potraviny a nápoje s vysokým obsahom soli, cukru alebo tuku, alebo ktoré inak nespĺňajú vnútroštátne alebo medzinárodné usmernenia v oblasti výživy;
10. víta skutočnosť, že odstránenie detskej práce je jednou z priorít novej Komisie; vyzýva novú Komisiu, aby k detskej práci uplatňovala prístup nulovej tolerancie; žiada prijatie opatrení s cieľom prinútiť jednotlivé odvetvia, aby odstránili detskú prácu; žiada EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili, aby tovar, ktorý je v obehu na ich území, nebol výsledkom nútenej alebo detskej práce;

Vnútorne politiky

Ukončenie všetkých foriem násilia páchaného na deťoch

11. odsudzuje všetky formy násilia páchaného na deťoch vrátane fyzického, sexuálneho a verbálneho zneužívania, online a offline násilia, nútených manželstiev, detskej práce, prostitúcie, obchodovania s ľuďmi, obchodovania s orgánmi, mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, zabíjania v mene cti, mrženia ženských pohlavných orgánov, náboru, odvádzania a využívania detských vojakov ako ľudských štítov, deprivácie, zanedbávania a podvýživy, ako aj psychologického násilia a všetkých foriem šikanovania; domnieva sa, že tradície, kultúra, náboženstvo alebo viera, politické či akékoľvek iné presvedčenie by sa nikdy nemali využívať ako ospravedlnenie násilia páchaného na deťoch; pripomína dôležitú úlohu, ktorú môžu zohrávať komunity a organizácie občianskej spoločnosti pri odstraňovaní všetkých foriem násilia páchaného na deťoch;
12. vyzýva členské štáty, aby vypracovali právne predpisy, ktorými sa zakážu a sankcionujú telesné tresty detí, alebo ak už existujú, aby zabezpečili ich účinné vykonávanie;
13. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali národnú stratégiu a zaviedli holistický prístup so zapojením viacerých zainteresovaných strán na odstránenie sexuálneho násilia a zneužívania detí online aj offline; zdôrazňuje, že je kľúčové spolupracovať s príslušnými podnikmi, a vyzýva spoločnosti v oblasti IKT a online platformy, aby prevzali svoj podiel zodpovednosti v boji proti sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu detí online; zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty okrem kampaní zameraných na rodičov realizovali aj národné kampane na zvýšenie informovanosti, ktorými informujú deti im prístupným spôsobom o rizikách a hrozbách spojených s internetom;

Utorok 26. novembra 2019

14. víta závery Rady z 8. októbra 2019 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu detí a vyzýva súčasné a budúce predsedníctva Rady, aby zintenzívnili úsilie na zabezpečenie toho, aby členské štáty podnikli konkrétne kroky na zlepšenie pomoci obetiam a vypracovali účinné preventívne, vyšetrovacie a trestné opatrenia, ktorými sa zaistí, aby boli páchatelia postavení pred súd;

15. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere vykonávali smernicu 2011/93/EÚ a uznesenie Európskeho parlamentu o vykonávaní smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu, sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii⁽⁹⁾; žiada členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (Lanzarotský dohovor), aby vykonávali odporúčania Lanzarotského výboru (výbor strán Lanzarotského dohovoru);

16. uznáva, že orgány presadzovania práva sú konfrontované s bezprecedentným nárastom počtu správ o detskej pornografii online a čelia obrovským výzvam, pokiaľ ide o zvládanie pracovného zaťaženia, pričom svoje úsilie zameriavajú na snímky zobrazujúce najmladšie, najzraniteľnejšie obete; zdôrazňuje potrebu väčších investícií, najmä zo strany podnikov a súkromného sektora, do výskumu a vývoja a do nových technológií zameraných na odhalenie detskej pornografie online a urýchlenie postupov jej sťahovania a odstraňovania;

17. vyzýva členské štáty, aby posilnili spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva a organizáciami občianskej spoločnosti vrátane sietí horúcich liniek, ktoré bojujú proti sexuálnemu zneužívaniu detí a sexuálnemu vykorisťovaniu detí; vyzýva Komisiu, aby podporovala organizácie, ktoré bojujú proti sexuálnemu zneužívaniu detí a sexuálnemu vykorisťovaniu detí, akou je WePROTECT Global Alliance;

18. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali konkrétne opatrenia na ukončenie sexuálneho zneužívania detí prostredníctvom investícií do preventívnych opatrení, identifikácie osobitných programov pre potenciálnych páchatel'ov a poskytovania účinnej podpory obetiam;

19. vyzýva Komisiu, aby aktualizovala stratégiu vytvárania lepšieho internetu pre deti, ktorá bola uvedená v roku 2012⁽¹⁰⁾;

Investovanie do detí

20. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby investovali do verejných služieb pre deti vrátane starostlivosti o deti, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti a najmä do rozširovania verejnej siete materských škôl, jasí a verejnoprospešných služieb ponúkajúcich mimoškolské aktivity pre deti;

21. vyzýva členské štáty, aby prijali právne predpisy, ktoré budú chrániť a posilňovať materské a otcovské práva s cieľom poskytnúť zdravé a stabilné prostredie pre deti, najmä počas prvých mesiacov ich života; naliehavo žiada EÚ a jej členské štáty, aby zabezpečili úplné vykonávanie smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, keďže dosiahnutie lepšej a spravodlivejšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom bude mať pozitívny vplyv na blaho dieťaťa; pripomína, že deti majú právo na styk so svojimi rodičmi a že potrebujú dostatok spoločne stráveného času a dostatočný príjem nato, aby mohli žiť bezpečný a šťastný život;

22. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o ukončenie detskej chudoby prijatím ďalšieho odporúčania Rady o investovaní do detí, v záujme aktualizácie a zdokonalenia svojho politického rámca na usmernenie členských štátov v ich úsilí o zabezpečenie toho, aby deti vyrastali v inkluzívnej a prosperujúcej spoločnosti, v ktorej nikto nie je opomenutý, a stanovením cieľov v rámci Agendy EÚ 2030 zameraných na zníženie chudoby detí o polovicu; opakuje, že je potrebné zlepšiť zber rozčlenených údajov s cieľom pomôcť monitorovať a posúdiť pokrok v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu detí;

23. vyzýva členské štáty, aby primeranými zdrojmi podporili vytvorenie európskej záruky pre deti v záujme podpory vnútroštátnych politických reforiem s cieľom prispieť k rovnakému prístupu detí k bezplatnej zdravotnej starostlivosti, bezplatnému vzdelávaniu, bezplatnej starostlivosti o deti, dôstojnému bývaniu a primeranej výžive na odstránenie chudoby a sociálneho vylúčenía detí; pripomína, že je dôležité zaviesť práva a blaho detí ako parametre odporúčaní pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra a v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv;

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 369, 11.10.2018, s. 96.

⁽¹⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM%3A2012%3A0196%3AFIN>

Utorok 26. novembra 2019

24. vyzýva EÚ a členské štáty, aby investovali do detí a mladistvých a poskytli im zručnosti a znalosti potrebné pre trh práce, aby mohli využívať svoje právo na rozvoj a v plnej miere aj svoj potenciál ako aktérov zmeny v spoločnosti;
25. nabáda členské štáty, aby v rámci svojich vnútroštátnych systémov investovali do preventívnych opatrení na riešenie čoraz viac prítomného javu porúch duševného zdravia detí⁽¹¹⁾ a aby zabezpečili dostatočné finančné prostriedky pre školy, aby boli schopné poskytovať poradenstvo a aby boli učitelia primerane vyškolení;
26. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby pri plánovaní a vykonávaní regionálnej politiky a politiky súdržnosti, napríklad európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia, rámca EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov a politiky rovnosti a nediskriminácie EÚ, považovali deti výslovne za prioritu;

Vzdelanie

27. vyzýva členské štáty, aby každému dieťaťu zaručili právo na vzdelanie;
28. zdôrazňuje význam holistického prístupu k vzdelávaniu, ktorého cieľom je posilniť postavenie detí, aby mohli využívať svoje školské vzdelanie ako základ ich emocionálneho a sociálneho rozvoja, a ktorý by mal zahŕňať aj psychologický, sociálny a emocionálny rast; zdôrazňuje význam tvorivosti, umenia a kultúry vo vzdelávaní;
29. nabáda členské štáty, aby zaviedli opatrenia na boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a na predchádzanie predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a na zaručenie rodovo spravodlivého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu od raného detstva až po obdobie dospelosti, a to aj pre deti so zdravotným postihnutím, marginalizované deti a deti žijúce v oblastiach postihnutých humanitárnymi alebo inými núdzovými situáciami;
30. zdôrazňuje, že inkluzívnosť a inovácie by mali byť hlavné zásady vzdelávania a odbornej prípravy v digitálnom veku; domnieva sa, že digitálne technológie by nemali posilňovať existujúce nerovnosti, ale namiesto toho by sa mali využívať na preklenutie digitálnej priepasti medzi študentmi z rôznych sociálno-ekonomických prostredí a regiónov EÚ; zdôrazňuje, že prístup so zameraním na začlenenie musí naplno využiť potenciál zdrojov, ktoré vytvárajú nové digitálne technológie, vrátane personalizovaného vzdelávania a partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami, a tým umožniť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave pre ľudí zo znevýhodnených skupín a ľudí s obmedzenými príležitosťami a podporiť integráciu migrantov a utečencov, ako aj menšín;
31. vyzýva členské štáty, aby zaručili právo na inkluzívne vzdelávanie a zabezpečili prístup ku podrobným informáciám primeraným veku o sexe a sexualite a prístup k sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti a k vzdelávaniu mladých ľudí o vzťahoch v školách, najmä vzhľadom na opatrenia prijaté niektorými krajinami, ktoré zakazujú školám zaoberať sa sexuálnou orientáciou a rodovou identitou;

Súdnictvo zohľadňujúce potreby detí/prístup detí k spravodlivosti

32. naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlili a účinne transponovali a plne vykonávali smernicu (EÚ) 2016/800 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní⁽¹²⁾;
33. vyzýva členské štáty, aby vykonávali usmernenia Rady Európy o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí⁽¹³⁾; zdôrazňuje, že najlepšie záujmy dieťaťa by mali byť vždy prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o deťoch, ktoré sú v kontakte s justičným systémom, a že právo dieťaťa na vypočutie by sa malo vždy udeľovať v súlade s článkom 12 Dohovoru OSN o právach dieťaťa; pripomína, že by sa mali zaviesť osobitné záruky pre deti, ktoré prichádzajú do kontaktu s justičným systémom, a to aj v rodinných veciach, ako je rozvod alebo adopcia, ako aj administratívne záležitosti;

⁽¹¹⁾ Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) odhaduje, že v roku 2016 zomrelo 62 000 mladistvých v dôsledku sebaškodujúceho správania, ktoré je v súčasnosti treťou najčastejšou príčinou úmrtia mladistvých vo veku 18 – 19 rokov.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1.

⁽¹³⁾ <https://rm.coe.int/16804b2cf3>

Utorok 26. novembra 2019

Migrujúce deti

34. pripomína, že najlepší záujem dieťaťa by mal byť prvoradým hľadiskom pri všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí a migrácie;

35. naliehavo vyzýva členské štáty, aby plne vykonávali spoločný európsky azylový systém s cieľom zlepšiť podmienky pre všetky migrujúce deti, a najmä deti bez sprievodu v EÚ; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili súčasnú znepokojujúcu situáciu detí v migračných hotspotoch v EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zintenzívnili činnosť zameranú na ukončenie zadržiavania detí v kontexte migrácie v celej EÚ, a to v súlade s newyorským vyhlásením pre utečencov a migrantov ⁽¹⁴⁾, a na vytvorenie komunitných alternatív k zadržiavaniu, ako aj na uprednostňovanie integrácie, vzdelávania a psychologickéj podpory;

36. zdôrazňuje, že dieťa bez sprievodu je predovšetkým dieťa, ktoré je potenciálne v nebezpečenstve, a že členské štáty a Európska únia musia pri riešení otázky maloletých bez sprievodu dbať v prvom rade na ich ochranu, a nie na politiky migrácie, a teda dodržiavať základnú zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa; vyzýva členské štáty, aby vykonali uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2013 o situácii maloletých bez sprievodu v EÚ ⁽¹⁵⁾, a žiada Komisiu, aby obnovila svoj akčný plán týkajúci sa maloletých bez sprievodu (2010 – 2014);

37. vyzýva všetky členské štáty, aby uľahčili zlúčenie rodiny pozitívnym, humánnym a urýchlenným spôsobom v súlade s článkom 10 DPD;

38. vyjadruje znepokojenie nad tým, že naďalej existujú deti, ktoré sa narodia bez štátnej príslušnosti, a to aj v rámci EÚ, a naďalej sú vylúčené z prístupu k základným právam vrátane zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a sociálnej ochrany; opakuje svoju výzvu členským štátom, aby v súlade s medzinárodným právom hľadali riešenie otázky detí bez štátnej príslušnosti v rámci EÚ aj mimo nej; vyzýva Komisiu, aby podporovala všeobecný prístup k registrácii pri narodení dieťaťa a právo dieťaťa na získanie štátnej príslušnosti s cieľom ukončiť riziko stavu bez štátnej príslušnosti;

Zraniteľné deti

39. vyzýva členské štáty, aby zaobchádzali s každým dieťaťom predovšetkým ako s dieťaťom bez ohľadu na jeho sociálny alebo etnický pôvod, rod, sexuálnu orientáciu, schopnosť alebo migračný status;

40. zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty zaujali prierezový prístup k boju proti všetkým formám diskriminácie detí, a to s ohľadom na ich zraniteľnosť, najmä pokiaľ ide o deti so zdravotným postihnutím, migrujúce deti, deti s migračným pôvodom, deti z menšín a náboženských skupín, LGBTI deti, deti zahraničných bojovníkov, deti vo väzbe, deti väzených rodičov, deti LGBTI rodičov, deti v starostlivosti a deti bez štátnej príslušnosti alebo deti bez dokladov, ktoré sú neúmerne vystavené diskriminácii z viacerých dôvodov, a preto potrebujú špecializovaný prístup na riešenie ich osobitných potrieb; vyzýva členské štáty, aby konečne prijali horizontálnu smernicu o diskriminácii;

41. vyjadruje poľutovanie nad všetkými formami násillia založeného na rodovej príslušnosti a naliehavo vyzýva členské štáty, aby presadzovali konkrétne opatrenia na skoncovanie s manželstvami detí, mrzačením ženských pohlavných orgánov a inými škodlivými praktikami, ktoré predstavujú závažné porušovanie ľudských práv detí; vyzýva preto členské štáty, aby ratifikovali Istanbulský dohovor a naviazali na uznesenia Európskeho parlamentu zo 4. októbra 2017 o ukončení detských manželstiev, zo 4. júla 2018 o vonkajšej stratégii EÚ zameranej proti manželstvám maloletých a núteným manželstvám – ďalšie kroky, a zo 7. februára 2018 o nulovej tolerancii voči mrzačeniu ženských pohlavných orgánov ⁽¹⁶⁾,

42. zdôrazňuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať deťom so zdravotným postihnutím; dôrazne odsudzuje všetky formy násillia voči nim vrátane násillia spôsobeného zlým zaobchádzaním alebo nevhodnou starostlivosťou; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby deti so zdravotným postihnutím mali prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave, ktoré im umožnia dosiahnuť najvyšší stupeň nezávislosti a sociálnej integrácie, ako aj prístup k starostlivosti; vyzýva všetky členské štáty, aby vykonali normy ustanovené v DPD, Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a v usmerneniach OSN o náhradnej starostlivosti o deti;

⁽¹⁴⁾ https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/71/1

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ C 93, 9.3.2016, s. 165.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ C 463, 21.12.2018, s. 26.

Utorok 26. novembra 2019

43. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby sa predchádzalo zbytočnému rozdeľovaniu rodín a aby sa posilnili rodinné a komunitné služby s cieľom umožniť všetkým deťom nevyrastať v ústavoch, ale v rodinách a komunitách; vyzýva Komisiu, aby využívala finančné prostriedky EÚ na podporu prechodu od ústavnej starostlivosti ku komunitným službám v rámci EÚ aj mimo nej;

44. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby sa s deťmi vo väzení zaobchádzalo spôsobom, ktorý zohľadňuje ich najlepšie záujmy; pripomína, že deťom vo väzbe by sa mala poskytovať starostlivosť, ochrana a všetka potrebná osobitná pomoc – sociálna, vzdelávacia, profesijná, psychologická, zdravotná a psychická starostlivosť, ktorú si môžu vyžadovať vzhľadom na svoj vek, pohlavie a osobnosť; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, aby deti vo väzbe udržiavali pravidelné a zmysluplné kontakty so svojimi rodičmi, rodinou a priateľmi prostredníctvom návštev a korešpondencie;

45. je znepokojený vysokým počtom nezvestných detí v Európe; podnecuje členské štáty, aby zintenzívnili cezhraničnú spoluprácu, výmenu informácií a koordináciu orgánov presadzovania práva a úradov na ochranu detí v oblastiach identifikovania, hľadania a ochrany nezvestných deťoch, a aby zároveň zaručili, že prvoradým hľadiskom bude vždy najlepší záujem dieťaťa; vyzýva členské štáty, aby bezodkladne zaviedli povinnosť poskytovať primerané finančné prostriedky na zabezpečenie kontinuity a kvality prevádzky horúcich liniek pre nezvestné deti v celej EÚ, ako sa vyžaduje v európskom kódexe elektronickej komunikácie prijatom v roku 2018;

46. pripomína, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť dodržiavanie práv všetkých dievčat a chlapcov, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť; opakovane vyzýva členské štáty, aby v plnej miere vykonávali smernicu EÚ o boji proti obchodovaniu s ľuďmi s osobitným dôrazom na preventívne opatrenia; zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty zintenzívnili činnosť zameranú na zabezpečenie zodpovednosti voči obeťami obchodovania s ľuďmi a na odstránenie samotnej trestnej činnosti, ako aj na boj proti beztrestnosti, ktorá stále prevláda medzi obchodníkmi s ľuďmi, vykorisťovateľmi, tými, čo tvoria zisky a tými, ktoré zneužívajú obchodovanie, a to aj kriminalizáciou využívania obeť obchodovania s ľuďmi na všetky formy vykorisťovania;

Účasť detí

47. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali a vykonávali Bukureštskú deklaráciu o účasti detí⁽¹⁷⁾; zdôrazňuje, že kultúra účasti detí sa môže budovať na všetkých úrovniach – rodinnej, komunitnej, miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej – a môže priniesť krátkodobé a dlhodobé prínosy pre spoločnosť;

48. vyzýva členské štáty, aby posilnili účasť detí vo svojich právnych predpisoch, a nabáda členské štáty a Komisiu, aby vytvorili zmysluplné mechanizmy na zapojenie detí, ako sú detské rady, do práce európskych, národných, regionálnych a miestnych parlamentných zhromaždení, najmä v kľúčových oblastiach politiky;

49. vyzýva Komisiu, aby zahrnula deti do konzultačného procesu so zreteľom na konferenciu o budúcnosti Európy;

50. pripomína inštitúciám EÚ a členským štátom význam mobilizačných opatrení proti zmene klímy, ktoré vedú deti a mladí ľudia a ktoré sú kľúčom k ovplyvňovaniu európskej politickej agendy a sú výborným príkladom toho, ako sa deti čoraz viac zapájajú do verejných politík a čoraz viac sa môžu vyjadriť, že chcú povedať svoj názor ako znepokojení občania volajúci po zmene;

Vonkajšie politiky

51. vyzýva krajiny, ktoré ešte neratifikovali DPD a jeho dodatočné protokoly, aby tak urobili čo najskôr;

52. vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili svoju spoluprácu a dialóg s tretími krajinami s cieľom zvýšiť informovanosť a presadzovať, aby sa práva detí dodržiavali všade vo svete a aby sa nezabudlo na žiadne dieťa; naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby spolupracovali s partnerskými krajinami a podporovali prijímanie a vykonávanie právnych predpisov, politík, rozpočtov a akčných programov, ktoré zahŕňajú všetky deti a zahŕňajú identifikáciu všetkých foriem diskriminácie

⁽¹⁷⁾ <https://chilrendecclaration.typeform.com/to/h8dSPt>

Utorok 26. novembra 2019

a násilia – vrátane tých, ktoré sú založené na veku, rodovej príslušnosti a zdravotnom postihnutí, ktoré bránia jednotlivým deťom a skupinám detí v uplatňovaní ich práv – a prijali alebo podporovali nevyhnutné opatrenia na odstránenie týchto prekážok a zabezpečenie toho, aby sa v prvom rade brali do úvahy najlepšie záujmy všetkých detí;

53. vyzýva PK/VP, aby venovala prioritu právam detí a ochrane detí v celej vonkajšej činnosti EÚ, aby zabezpečila efektívne zohľadnenie práv detí a ochrany detí, a to aj v rámci dialógov o ľudských právach, obchodných dohod, prístupového procesu a európskej susedskej politiky, a vo všetkých vonkajších vzťahoch EÚ s tretími krajinami, najmä s krajinami v konflikte; vyzýva PK/VP, aby každoročne podávala Európskemu parlamentu správu o výsledkoch dosiahnutých v oblasti vonkajšej činnosti EÚ zameranej na deti;

54. vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje kroky pri začleňovaní práv detí a ochrany detí do rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci s cieľom zabezpečiť primerané financovanie a zvýšiť úroveň ochrany detí postihnutých konfliktom, núdzovými situáciami, prírodnými katastrofami alebo katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou, vnútorne vysídlených detí, detských migrantov a utečencov, a zabezpečiť dodržiavanie ich základných práv;

55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali systémové riešenia na boj proti medzigeneračnej chudobe; poznamenáva, že je mimoriadne dôležité, aby nový viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 odrážal naliehavú potrebu riešiť problém chudoby detí tak v rámci EÚ, ako aj mimo nej, prostredníctvom jej vonkajšej činnosti; zdôrazňuje význam oficiálnej rozvojovej pomoci (ďalej len „ODA“) ako kľúčového nástroja na odstránenie chudoby a pripomína príslušné záväzky EÚ a členských štátov, pokiaľ ide o ODA, vrátane záväzku vyčleniť 0,7 % hrubého národného dôchodku (HND) na ODA;

56. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby financovali a garantovali rovnaký prístup k základným službám a vzdelávaniu na miestach zasiahnutých núdzovými situáciami, ako sú konflikty a prírodné katastrofy; zdôrazňuje, že prístup k vzdelávaniu môže chrániť deti pred fyzickým nebezpečenstvom, ktoré okolo nich existuje, vrátane zneužívania, vykorisťovania, sexuálneho násilia súvisiaceho s konfliktmi a náboru a využívania ozbrojenými silami a ozbrojenými skupinami, a že vzdelávanie prináša výhody všetkým komunitám, podporuje hospodársky rast, znižuje chudobu a nerovnosť a zvyšuje schopnosť jednotlivcov viesť zdravý život, zapájať sa do spoločnosti a obnoviť mier a stabilitu;

57. naliehavo vyzýva Komisiu, aby nadviazala na uznesenie Európskeho parlamentu zo 4. októbra 2017 o ukončení manželstiev maloletých; vyzýva EÚ a členské štáty, aby uplatňovali jednotné právne normy, pokiaľ ide o postup riešenia detských manželstiev, spolupracovali s tretími krajinami a poskytovali odbornú prípravu a technickú pomoc s cieľom pomôcť pri prijímaní a presadzovaní právnych predpisov zakazujúcich skoré a nútené manželstvá, vrátane minimálnej vekovej hranice manželstiev; žiada členské štáty, aby prijali opatrenia na podporu výmeny najlepších postupov týkajúcich sa minimálneho veku na uzavretie manželstva a neuznania manželstva detí migrantov prichádzajúcich do Európy, a aby prijali vnútroštátne opatrenia na zabránenie cestám detí do zahraničia na účely uzavretia manželstva mimo EÚ; vyzýva Komisiu, aby venovala európsky rok boju proti manželstvám detí, manželstvám maloletých a núteným manželstvám;

58. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo svojich obchodných rokovaniach a v dohodách o zastavení detskej práce zabezpečili vykonávanie záväzných noriem v oblasti ľudských práv a ochrany životného prostredia;

Deti v ozbrojených konfliktoch

59. vyzýva PK/VP, aby systematicky nadoberala závažné prípady násilia páchaného na deťoch pri kontaktoch s účastníkmi konfliktu, najmä s tými, ktorí sú uvedení vo výročnej správe generálneho tajomníka OSN o deťoch v ozbrojených konfliktoch; vyzýva PK/VP a Komisiu, aby účinne a komplexne riešili krátkodobý, strednodobý a dlhodobý vplyv ozbrojeného konfliktu na deti tým, že využijú rôzne nástroje, ktoré majú k dispozícii, vrátane nových a posilnených usmernení EÚ o deťoch v ozbrojených konfliktoch;

60. žiada Komisiu, aby poskytla podporu a zabezpečila primerané a dlhodobé financovanie rehabilitačných a reintegračných programov pre deti postihnuté konfliktmi a poskytla im chránené prostredie, v ktorom má zásadný význam psychologická starostlivosť, podpora a vzdelávanie, s osobitným dôrazom na osobitné výzvy dievčat pri demobilizácii a reintegrácii v spoločnosti;

Utorok 26. novembra 2019

61. vyjadruje vážne znepokojenie nad humanitárnou situáciou detí zahraničných bojovníkov, ktoré sa nachádzajú v severovýchodnej Sýrii, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby repatriovali všetky európske deti, zohľadnili ich osobitné rodinné situácie a najlepšie záujmy dieťaťa a poskytli potrebnú podporu ich rehabilitácii a reintegrácii; vyjadruje poľutovanie nad doteraz nedostatočnými opatreniami členských štátov EÚ a chýbajúcou koordináciou na úrovni EÚ;

62. je mimoriadne znepokojený vysokým počtom zabitých a zmrzačených detí v ozbrojených konfliktoch; opakuje, že deti sa naďalej zneužívajú ako zbrane, samovražední atentátnici, sexuálni otroci a ľudské štíty, a že sú nútené aktívne sa zapájať do bojov; dôrazne odsudzuje využívanie detí v ozbrojených konfliktoch; konštatuje, že konflikty spôsobili stovky detských obetí, často v dôsledku útokov úmyselne vedených proti civilnému obyvateľstvu a humanitárnej infraštruktúre; naliehavo žiada v tejto súvislosti členské štáty, aby žiadnej strane konfliktu nepredávali zbrane ani akékoľvek vojenské vybavenie;

o

o o

63. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, podpredsedníčke Európskej komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a vládam a parlamentom členských štátov.
